

HET 'EIN-RAUM-HOTEL' OF, DE WEDERGEBOORTE VAN TERUGTREKRUIPTES
VOLLMER TC & KOPPEN G

kopvol – architecture & psychology, Rotterdam

De crisis van de groep begint altijd met de crisis van het individu; of eindigt met haar!

Wie probeert de crisis van een groep op te lossen, moet allereerst leren de eigen crisis te begrijpen; moet zichzelf als mens leren begrijpen; als het ambivalente wezen dat zich achter dikke, warme muren probeert te beschermen en tegelijkertijd elke grens wil doorbreken, gedreven door de oerbehoefte naar vrijheid en ontwikkeling.

Eeuwenlang hebben we door de stuurloze grensverlegging en de onverzadigbare veroveringsdrang van nieuwe territoria, de mens in ons die beschutting behoeft uit het oog verloren. De mens die in de terugtrekking rust vindt en in de rust uiteindelijk kracht. De huidige tijd aanbidt de onrust als bevrijder van onze eigen begrensdheid.

Onvermoeibaar sturen we via computertoetsen onze ogen naar alle hoeken van de wereld en laten de klank van onze stemmen op alle plekken van deze aarde horen. Onze oren ontraadselen het zachtste ruisen en slaan elk bericht zelfs in de slaap op.

In deze tijd worden grenzen als muren, als stopsignalen van de vooruitgang misduid. We ontkennen het inzicht dat grenzen houvast en oriëntering bieden, dat ze identiteit scheppen. In de beantwoording van de freudiaanse oervraag naar de eigen identiteit 'wie ben ik', is de begrenzing allereerst de belangrijkste en tegelijkertijd de gezondste stap. Wij zijn echter blind geworden voor deze 'individuele persoonlijkheidsontwikkeling' in de grensoverschrijdende zoektocht naar de grenzeloosheid. Het 'ik' wordt uiteindelijk gereduceerd tot een datapunt op een reusachtige matrix, die onophoudelijk data uitwisselt. Alles

wordt inwisselbaar. Onrust en een omnipresentie -als gehuldigde bevrijders uit de eigen begrensdeheid-, leiden ons naar de frustrerende gevangenschap van de totale betekenisloosheid.

Ik werk op kantoor of thuis, kook thuis of op kantoor. Ik consumeer concertstukken in de pauze van een vergadering en bewerk tijdens een concert stukken van een lezing. Ik controleer of mijn aandelen gestegen zijn, terwijl ik zelf val. Ik zit in een café en telefoneer, drink koffie op weg naar de metro.

Met de verschuiving van ons handelen, verschuiven ook de grenzen van onze handelingsruimtes. Overal moet alles mogelijk zijn. Elke ruimte moet flexibel zijn, kunnen reageren op alles wat is of nog komt. Rekbaar, uitwisselbaar, voor iedereen toegankelijk. Met deze ontwikkeling hebben we de terugtrekruimte, de individuele rustruimte waarin we op onszelf teruggeworpen zijn, begraven. En met haar, de mogelijkheid, dat te zijn, wat naast de avonturen en veroveringen ons evenzeer uitmaakt als mensen: de mens die behoefte aan beschutting heeft, de teruggetrokken individualist, de in zich rustende thuiskomer.

De dramatische gevolgen van deze ontwikkeling worden pas langzaam zichtbaar. Internationaal waarschuwen gezondheidswetenschappers echter nu al voor het *human burnout syndrome*. Ze benoemen de stress gerelateerde ziektes als grootste uitdaging van het 'global health system' van de toekomst. Volgens een studie van een van Duitslands' top zorgverzekeringen is "een op de vijf werknemers in Europa's topeconomie ziek geworden van de stress op het werk. En in de laatste vier jaar is de verkoop van anti-depressiva in Duitsland met 40% toegenomen. Het syndroom raakt de directie waar het pijn doet, in de portemonnee. Volgens de World Health Organisation neemt het gemiddelde burn-out slachtoffer 30,4 dagen vrij op het werk en kost de economie miljarden." In deze berekening zijn nog niet de resultaten van andere wetenschappelijke studies geïntegreerd die aantonen dat bij mensen, die regelmatig thuis werken, ook de sociale en familiale omgeving lijdt.

„Wanneer men de rust niet in zich vindt, is het zinloos haar ergens anders te zoeken!“

(Francois Duc de La Rochefoucault 1616-1680).

Tegenwoordig is het zinloos te zoeken naar een nabijgelegen rustplek om weer tot zich te komen. Mensen worden naar de meest afgelegen plekken van deze wereld, naar meditatie- en zelfbewustwordings-seminars gestuurd, naar kloosters en ashrams gevoerd. Een zinloze vlucht naar omheinde cultuurvreemde oases. Als architectuurbureau, dat zich al meer dan vijf jaar intensief bezighoudt met het verdwijnen van levensbelangrijke terugtrekruimtes uit onze maatschappij, hetzij in de privéwoningen of op het werk, in openbare gebouwen, op schoolpleinen of in ziekenhuizen, vertegenwoordigen wij de hypothese dat nieuwe en bewuste grenzen gezet moeten worden om het verlies van de oude grenzen te compenseren.

Deze hypothese volgend is in 2009 het ontwerp voor een hotel ontstaan, dat voor één persoon bestemd is: een luxueuze begrensde terugtrekoase midden in een van onze typisch hectische steden. De vorm van het 'Ein-Raum-Hotel' legt zich beschermend en natuurlijk om het lichaam van de gast. Tegelijkertijd straalt het door z'n positionering op het bestaande gebouw een uitnodigende lichtheid uit: geen gram teveel materiaal, geen meter teveel ruimte, geen enkele relatie met de omgeving. Losgekoppeld en afgegrensd van de rest neemt het 'Ein-Raum-Hotel' zijn gast welwillend in zich op en verschaft hem een 'ruimtelijke pauze met uitzicht'. De architectonische en logistieke koppeling aan het bestaande gebouw, een kunstenaars- en seminariegebouw midden in het hart van de steenkoolstad Essen, garandeert een volledige verzorging met een high-tech inrichting van het hoogste niveau. Het ontwerp is volgens de nieuwste duurzaamheidsprincipes uitgevoerd: de organische draagstructuur bestaat uit 100% gerecycled hout dat

volgens een innovatief procedé in de juiste kromming gebracht wordt. Het gevelmateriaal bestaat uit houtshingles die het regenwater op een natuurlijk manier af laten vloeien en tegelijkertijd voor een gezonde luchtdoorvoer zorgen. De gehele binnenruimte van het 'Ein-Raum-Hotel' is met afneembare wolplaten van verschillende diktes bekleed, die afhankelijk van het jaargetijde en gecombineerd met een vloerverwarming een optimale comfortregulatie garanderen.

Het 'Ein-Raum-Hotel' is een duurzame cocon voor een van de belangrijkste resources van onze geciviliseerde wereld: de mens zelf.

